

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att följa upp särskilda bestämmelser om vård av unga

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Socialstyrelsen i uppdrag att på nationell nivå följa upp de bestämmelser i socialtjänstlagen (2001:453) och lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (1990:52) som trädde i kraft den 1 januari 2013 (prop. 2012/13:10 Stärkt stöd och skydd för barn och unga).

Socialstyrelsen ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 december 2015. En delredovisning ska lämnas den 28 november 2014. Redovisningen ska hänvisa till det diarie-nummer som detta beslut har.

Ärendet

I propositionen Stärkt stöd och skydd för barn och unga aviserade regeringen att Socialstyrelsen skulle få ett uppdrag att på nationell nivå följa upp de nya bestämmelserna som syftar till att stärka stödet och skyddet för barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa. De nya bestämmelserna innebär att barnrättsperspektivet har stärkts, t.ex. genom att barnets bästa ska vara avgörande vid beslut och andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser. Barn och unga ska också ges möjlighet att framföra sina åsikter. Vidare har det till exempel införts en bestämmelse om att socialnämnden ska utse en särskild socialsekreterare som ska ansvara för kontakterna med barn och unga som ges vård i ett familjehem eller ett hem för vård eller boende. Regeringen bedömde i propositionen att det är speciellt angeläget att se över handläggningen av anmälningar och ansökningar, om barn i ökad utsträckning har haft inflytande i utredningar och bedömningar och om de i större utsträckning behandlats som kompetenta individer.

Närmare om uppdraget

Socialstyrelsen ska följa upp förändringarna i lagstiftningen och analysera konsekvenserna för såväl barn och unga samt deras föräldrar, som för socialtjänstens verksamhet. Erfarenheter ska inhämtas från socialsekreterare, familjehem, jourhem och hem för vård eller boende. Även barns och ungas egna samt deras vårdnadshavares erfarenheter ska inhämtas och synliggöras.

I uppdraget ingår även att se över hur de nya bestämmelserna som rör placerade barn och unga tillämpas och hur de upplevs av barn och unga. Vidare är det betydelsefullt att följa upp hur barnets åsikter och förslag till åtgärder hanteras av socialtjänsten. Det är även betydelsefullt att undersöka i vilken utsträckning barn och unga erbjuds möjlighet att respektive nekas att ta med sig någon vid besöket på socialkontoret.

En central del i de nya bestämmelserna är att det, när vård ges i ett familjehem eller hem för vård eller boende, ska finnas en av socialnämnden särskilt utsedd socialsekreterare som ansvarar för kontakterna med barnet och som regelbundet besöker barnet. I denna del av uppdraget är regeringen särskilt intresserad av besöksfrekvensen men också hur kommunerna löst frågan organisatoriskt. Regeringen är även intresserad av om det är olika socialsekreterare som har kontakt med barnet respektive det hem där barnet är placerat.

I uppdraget ingår att välja ut några kommuner som i en fördjupningsstudie ska studeras särskilt. För att uppdraget ska kunna genomföras är det viktigt att kommunerna redovisar de uppgifter Socialstyrelsen efterfrågar.

Socialstyrelsen ska samråda med Barnombudsmannen, Inspektionen för vård och omsorg (IVO), Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) samt andra berörda myndigheter och organisationer inom skolans, hälso- och sjukvårdens och rättsväsendets område.

På regeringens vägar

Maria Larsson

Jessica Lundahl

Kopia till

Finansdepartementet, Fi/K

Justitiedepartementet, KRIM, PO, L2

Utbildningsdepartementet, UC, S

Socialutskottet

Barnombudsmannen

Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Ungdomsstyrelsen

Sveriges Kommuner och Landsting